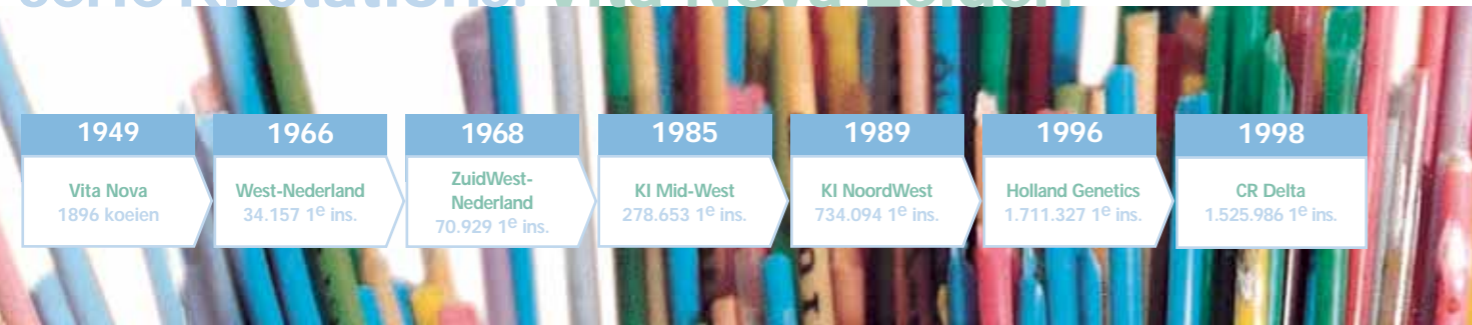

serie KI-stations: Vita Nova Leiden

Al hielden de zwartbonte en de blaarkopstieren elkaar in het voorname station mooi in evenwicht, foktechnisch maakten de blaren de meeste indruk bij de KI rond Leiden. De invloedrijke zwartbonten kwamen na de fusies van elders.

aangehouden. Dus maakten de eerste zwartbonten furore op de keuringen. Vooral Peanster Eduard – kleinzoon van de Friese kampioen Súdhoekster Piet Eduard uit stal Jan Sipkes de Boer bij Grouw – was op de keuringen van Rotterdam en Leiden een gerespecteerd figuur. Hij gold dan ook als ‘de trots van de zwartbontleden’. Maar als fokstier moest hij het afleggen tegen

KI-reputaties: Theun Stegenga

‘Hij is het geweest die de KI bij rundvee in ons land van de grond bracht’, zo werd geschreven van Theun Stegenga, die in 1946 Rijksveeteeltconsulent voor de KI werd. Hij bouwde met beperkte middelen een organisatie op, die de nog onervaren werkers in het veld met raad en daad kon bijstaan. Stegenga werd gewaardeerd om zijn veterinaire kennis, zijn tact, maar ook om zijn overtuigingskracht. In 1957 werd hij benoemd als hoogleraar in Wageningen, waar hij naam maakte als voorzitter van de commissie die het afstammelingenonderzoek van KI-stieren een effectieve basis gaf.

vooral in diens kleinzoon Victor van Rijnoord een voortreffelijke opvolger in Hazerswoude. Hij was een Zuid-Hollander, gefokt door Martien Verburg van Bodegraven, en al jong (in 1965) verkocht aan de KI, waar hij zich ontwikkelde tot een beste melkvererfer, die net even fraaiere uiers had moeten fokken om preferent te kunnen worden in 1972. Maar wel was de keurstier in 1974 de vader van de helft van alle geregistreerde blaarkopkalveren in Zuid-Holland. Vita Nova hield de vinger aan de pols. Toen in 1965 ook sperma van MRIJ-stie-

den opgefokt in Westmaas. Vanuit West-Nederland werd Kolhorner Keimpe 29 (vader Blitsaerd Keimpe) uit stal Henk Grin te Biddinghuizen een waardevolle fokstier bij ZuidWest-Nederland (opgericht in 1968), maar stalgenoot Pan 92 (Pan 50-zoon uit stal Gerrit Stapel in Lambertschaag) bracht het tot de meestgebruikte KI-stier van Nederland. Tot de Holsteins kwamen...

Beeldbepalend blaarkopbeleid

Vita Nova had in vroeg stadium stieren van alle Nederlandse rassen beschikbaar

In de polders aan de oever van de Oude Rijn kende de melkveehouderij een bijzonder patroon: de koeien kalfden hoofdzakelijk af in maart en april, zodat in de voorzomer de meeste kaas kon worden gemaakt. Het inseminatie-seizoen kende een flinke spits, zo ervoeren de honderd boeren die in 1949 onder de bezielende naam Vita Nova (nieuw leven) de KI-vereniging stichtten. Op boerderij Veldheim bij Oegstgeest was aanvankelijk nog plaats voor de stieren, waaronder de blaarkop Gustaaf, gefokt in stal Flok Schuiringa in het Groningse Oldehove en de NRS-kampioen van 1949. Hij hoorde tot de stieren die de verhuizing meemaakten naar het KI-station, dat in 1953 werd gebouwd aan de Rijndijk in Hazerswoude.

‘De bouwstijl van het stierenstation werd volledig afgestemd op de omgeving, het station is in het landschap dan ook een waar sieraad geworden’, aldus een vergenoegde voorzitter Jacob Rijlaarsdam enkele jaren later.

Opa en kleinzoon

De stieren van Vita Nova hadden aanvankelijk nogal moeite harde vereringscijfers op papier te krijgen, want de deelname aan melkcontrole en stamboek bij de leden was laag, terwijl niet meer dan een vierde van de kalveren werd

Kielewierster Stilma, een Anna’s Ademazoon uit stal Ids en Pier de Boer van Tirns.

De blaarkoprelaties tussen ‘moederland’ Groningen en Zuid-Holland werden jarenlang naar wederzijds genoegen behartigd door Siem van der Stoel en het zal vooral hem goed hebben gedaan dat de NRS-jubileumkeuring van 1959 de doorbraak betekende van de blaren uit het Westen. Grote ster werd Frits van Asinga – een roodblaar ook nog – die met zijn dochters uit stal Evert Bosma van Rutten de groepenkeuring met glans won. De in stal Derk Diekhuis van Warffum geboren Frits was intussen eigendom van Vita Nova, waar hij in 1963 preferent werd verklaard, evenals zijn vader Knaap van Alma daar een jaar eerder was overkomen.

Frits van Asinga kende niet alleen in diens zoon Prins van Fritema, maar

ren beschikbaar was adverteerde men: ‘De enige vereniging welke van drie veeslagen sperma kan leveren.’ Maar toch, niemand anders dan veeteeltconsulent Minne Veldman stond aan de basis van de eerste – en lang niet de laatste – KI-fusie in Zuid-Holland. De verenigingen van Leiden, Gouda en Zoetermeer gingen samen: West-Nederland kende in 1966 een mooie start door de aankoop van Blitsaerd Sindy (zoon van Keimpe uit een halfzus van Setske’s Keimpe) uit stal Djo Brandsma-de Jong in Lekkuum. Hij werd razend populair bij de leden, die meer en meer zwartbont vee gingen houden.

Naar nieuwe properties

Het was een kwestie van tijd en van (veel) vergaderen tot er nieuwe fusies zouden volgen. Belangrijk was immers dat al in 1965 de wachstieren uit heel Zuid-Holland (en ook uit Zeeland) centraal en eigentijds wer-

Sportief onderkomen

Toen in 1975 het KI-station in Lexmond werd geopend werden daar alle stieren ondergebracht. Vader Gerrit en zijn toen tienjarige dochter Eveline Kamerbeek zagen de stieren nog net in hun boxen staan toen het gebouw werd gekocht. Eerst werden er koffie-automaten verkocht, toen tijdschriften voor vrachtwagenchauffeurs, nu runnen vader en dochter het bedrijf Bridge Beter, dat vele uitgaven voor deze sport verzorgt. Het hele gebouw ligt volgestouwd met boeken, tijdschriften en CD’s over bridge. Hoe lang nog? Het is de vraag, want de gemeente heeft plannen voor de bouw van een flinke woonwijk. Het is onduidelijk hoelang er nog ruimte is voor ‘dit sieraad’ aan de Rijndijk van Hazerswoude.

Reimer Strikwerda

Boven: Kielewierser Stilma, beneden: Frits van Asinga

Onder het station in 1950, rechts het gebouw in 2004

